

Број: 01-320/13

Бијељина, 10.04.2012. године

Извјештај о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2012. годину са Програмом рада за 2013. годину

Бијељина, априла 2013. године

САДРЖАЈ:

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2012. ГОДИНУ	3
I – УВОД.....	3
II – РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ	4
1. Скупштина предузећа.....	4
2. Надзорни одбор предузећа.....	4
3. Управа предузећа.....	6
4. Екстерни ревизор	7
III – ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАПОСЛЕНОСТ	10
IV – ОСТВАРИВАЊЕ И ОБАВЉАЊЕ РЕГИСТРОВАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	12
Еколошке претпоставке за рад предузећа и заштиту животне средине.....	15
V – ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ	16
VI – ИЗЛОЖЕНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА ЦЕНОВНОМ, КРЕДИТНОМ, ТРЖИШНОМ, ВАЛУТНОМ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И ДРУГИМ РИЗИЦИМА	19
VII – ЗАКЉУЧАК.....	23
ПРОГРАМ РАДА ЗА 2013. ГОДИНУ	24
ПЛАНИРАНИ РАЗВОЈ И АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА	24
1. Унапређење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом на подручју регије Бијељина.	24
2. Редовне активности у обављању основне дјелатности предузећа уз унапређење постојећег начина третмана отпада.....	25
3. Успостављање самоодрживог пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо	26
4. Проналажење могућности за продужетак вијека трајања регионалне санитарне депоније „Бријесница“ и изналагање финансијских извора	28
ПЛАН КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА	30
Изградња постројења за третман проциједних вода.....	30
Привремена санација несанитарног одлагалишта	31
Изградње приступне саобраћајнице	31
Изградња надстрешнице за смјештај и одржавање механизације.....	31
Процењена вриједност капиталних инвестиција.....	31
Изградња постројења за сепарацију комуналног отпада	32
Модел јавно-приватног партнерства.....	32
Процењена вриједност инвестиције јавно-приватног партнерства	32
Закључак	34

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2012. ГОДИНУ

I – УВОД

Годишњи извјештај о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина за 2012. годину урађен је у складу са чланом 24. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (Сл. гласник РС број 36/09 и 52/11).

Оснивање предузећа

Иницијатива за оснивање регионалне депоније у Бијељини покренута је 2002. године у циљу стварања институционалних услова за реализацију задатака из Стратегије управљања чврстим отпадом у БиХ, ради обезбјеђења услова депоновања комуналног отпада. За реализацију су понуђена средства Свјетске банке, која су намјенски обезбијеђена.

Ради реализације Пројекта општине Бијељина, Угљевик, Лопаре, Челић и Теочак су закључиле Споразум о оснивању Међуопштинског вијећа за изградњу регионалне депоније. На Споразум је добијена сагласност Министарства за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију Републике Српске.

На основу Споразума од 22.08.2002. године потписан је Уговор: број: 02-370 од 15.03.2005. године о оснивању Јавног предузећа регионална депонија „ЕКО-ДЕП“ доо са сједиштем у Бијељини, са циљем да ово предузеће изгради и управља регионалном депонијом у Бијељини. Оснивачи јавног предузећа су:

1. Скупштина општине Бијељина,
2. Скупштина општине Угљевик,
3. Скупштина општине Лопаре,
4. Опћинско вијеће Челић,
5. Опћинско вијеће Теочак.

Предузеће је уписано у судски регистар код Основног суда у Бијељини, број Фи-212/05 дана 09.05.2005. године (уложак 1-5864), као *ЈП Регионална депонија “ЕКО-ДЕП” Бијељина*. Након првог уписа предузеће је вршило одређене измјене и допуне регистрације: промјене сједишта, промјена статуса одговорног лица овлаштеног за заступање предузећа (директора), проширење дјелатности као и пререгистрацију у „доо“ у складу са Законом о привредним друштвима РС.

Рјешењем о регистрацији предузећа од 09.11.2012. године, Окружни привредни суд у Бијељини уписао је промјену облика организовања и промјенио пословно име у **ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ РЕГИОНАЛНА ДЕПОНИЈА „ЕКО-ДЕП“ ДОО**. Прва фаза изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини завршена је и званично пуштена у рад 03.12.2009. године, а предузеће је почело да обавља регистровану дјелатност пријема и збрињавања чврстог комуналног отпада 01.01.2010. године. ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је наставило активности у Другој фази изградње Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини. Средства за финансирање Друге фазе изградње регионалне депоније обезбјеђена су из кредитних средстава Свјетске банке у оквиру Другог пројекта за управљање чврстим отпадом у Босни и Херцеговини - СWMP2 (Сецонд Солид Waste Манагемент Пројект).

II – РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ

Статутом предузећа је прописано да су органи предузећа:

- Скупштина предузећа, као орган управљања
- Надзорни одбор предузећа, као орган надзора и
- Управа предузећа, као орган руковођења.

У складу са Законом о јавним предузећима РС, ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је у обавези да има екстерног ревизора.

1. Скупштина предузећа

Скупштина предузећа, као орган управљања предузећа је у току 2012. године одржала двије (2) редовне сједнице на којима су усвојене или донешене следеће одлуке:

- Одлука о промјени облика организовања ЈП „ЕКО-ДЕП“ у друштво са ограниченом одговорношћу,
- Одлука о давању сагласности на иницијативу за покретање ЈПП (јавно-приватног партнерства) за изградњу постројења за сепарацију комуналног отпада,
- Одлука о усвајању годишњег извјештаја о пословању за период јануар-децембар 2011. године,
- Одлука о усвајању годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији јавних набавки за период јануар-децембар 2011. године,
- Одлука о усвајању Годишњег програма рада у ЈП „ЕКО-ДЕП“ за 2012. годину,
- Одлука о усвајању Трогодишњег плана пословања за период од 2012. до 2014. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“.

2. Надзорни одбор предузећа

Надзорни одбор, као орган надзора у предузећу је у току 2012. године одржао укупно шест (6) редовних сједница на којој су усвојене или донешене следеће одлуке, сагласности и правилници:

- Одлука о оприходавању разграничених прихода у ЈП „ЕКО-ДЕП“ Бијељина,
- Одлука о усвајању Извјештаја Комисије за попис о извршеном редовном попису средстава, потраживања и обавеза на дан 31.12.2011. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ Бијељина,
- Одлука о усвајању Извјештаја о извршеним набавкама за 2011. годину,
- Одлука о усвајању Информације о реализацији програма рада за 2011. годину,
- Одлука о усвајању Плана набавки за 2012. годину,
- Одлука о избору в.д извршног директора за економске, правне и опште послове у ЈП „ЕКО-ДЕП“,
- Одлука о усвајању Правилника о поступку директног споразума,
- Одлука о усвајању Годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину,

- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији о годишњем попису средстава, потраживања, обавеза и капитала на дан 31.12.2011. године,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији јавних набавки за период јануар-децембар 2011.године,
- Одлука о усвајању Годишњег програма рада за 2012. годину,
- Одлука о прихватању задужења ЈП „ЕКО-ДЕП“ код Свјетске банке - Међународне банке за обнову и развој,
- Одлука о утврђивању цјеновника услуга рада машина за трећа лица у ЈП „ЕКО-ДЕП“ Бијељина,
- Одлука о пријему и трајном збрињавању полу-инертног материјала,
- Одлука о усвајању Извјештаја о извршеним набавкама у периоду 01.01.-30.06.2012. године,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији јавних набавки за период јануар-јуни 2012. године,
- Одлука о усвајању периодичног обрачуна за период од 01.01.- 30.06.2012. године,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији финансијског извјештаја по периодичном обрачуна за прво полугодиште 2012. године,
- Одлука о оприходовању средстава од субвенција СГ Бијељина,
- Одлука о извршеном отпису основних средстава у ЈП „ЕКО-ДЕП“,
- Одлука о утврђивању Макроорганизације у ЈП „ЕКО-ДЕП“,
- Одлука о усвајању Правилника о организацији предузећа и систематизацији радних мјеста са описом радних мјеста у ЈП „ЕКО- ДЕП“,
- Одлука о усвајању Извјештаја о извршеном отпису контејнера-канцеларије број: 02-903/12 од 04.12.2012. године,
- Одлука о прихватању Плана рада Комисије за попис број: 01-1025/12 од 17.10.2012. године,
- Одлука о утврђивању цијена услуга за пријем и депоновање мијешаног комуналног отпада на депонији „Бријесница“ са подручја општина оснивача предузећа,
- Одлука о утврђивању цијена услуга за пријем и депоновање неопасног отпада из домаћинства и индустрије са подручја општина које нису оснивачи ЈП „ЕКО-ДЕП“ на депонији „Бријесница“.
- Сагласности за потпис и овјеру уговора за извршене набавке.
- Правилник о организацији предузећа и системаизацији радних мјеста са описом радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“ Бијељина (и донијета Одлука о усвајању истог), број 07-16-32/12 од 24.07.2012.године
- Правилник о поступку директног споразума број: 02-180, од 21.02.2012. године.

Надзорни одбор предузећа је редовно одржавао сједнице. Сједницама су се редовно одазивали чланови НО, тако да су све одржане сједнице надзорног одбора предузећа увијек имале обезбјеђен кворум. Надзорни одбор је у свом раду испољио висок степен одговорности за доношење свих одлука битних за рад и функционисање предузећа.

Законска регулатива

Редовно је праћена законска регулатива и усклађивање пословања предузећа са истом, као и давање правних тумачења појединих одредаба закона у виду службених забиљешки.

У складу са измјенама Закона о јавним предузећима (Сл. гласник РС 78/11), којим је прописана обавеза за јавна предузећа да изврше пререгистрацију у правну форму „доо“ или „ад“ (до 30.06.2012. године), Скупштина ЈП „ЕКО-ДЕП“ је на В редовној сједници одржаној дана

17.02.2012. године, донијела Одлуку о промјени облика организовања ЈП “ЕКО-ДЕП” у друштво са ограниченом одговорношћу. У складу са тим, сачињен је Уговор о оснивању Јавног предузећа регионална депонија „ЕКО-ДЕП“ доо који је прихваћен и потписан од стране свих општина оснивача ЈП „ЕКО –ДЕП“.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-О-Рег-12-000-396 од 09.11.2012. године, извршена је пререгистрација-промјена облика организовања и промјене пословног имена предузећа, у складу са законском регулативом. О наведеним промјенама пословног имена и облика организовања ЈП „ЕКО-ДЕП“, обавјештени су пореска управа, статистика, управа за индиректно опорезивање, општине оснивачи као и други надлежни органи и институције. Овјерене копије Рјешења о регистрацији као и оригинални примјерци Уговора о оснивању ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо достављени су свим општинама оснивачима предузећа.

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је своје активности усмјерило на усклађивање са измјенама облика организовања и промјене пословног имена предузећа, те приступило изради нових печата, меморандума, и др. као и усклађивању интерних аката у предузећу (израђени су нацрти).

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо се у складу са Законом о комуналним дјелатностима Републике Српске (Сл. гласник РС 124/11) и Уредбом о давању сагласности на цијене одређених производа и услуга (Сл. гласник РС 11/11) обратило Градоначелнику града Бијељина захтјевом број: 01-1156/12 од 30.11.2012. године, којим је тражило сагласност на економске цијене услуга за пријем и депоновање мијешаног комуналног отпада на Регионалној санитарној депонији „Бријесница“, а које су усклађене са Трогодишњим планом пословања предузећа за период од 2012. до 2014. године.

Рјешењем број: 02/3-380-1/12 од 07.12.2012. године, издатим од стране Градоначелника града Бијељина, дата је сагласност на цјеновник услуга утврђен одлукама Надзорног одбора број: 07-17-38/12 и 07-17-39/12 од 20.11.2012. године, осим за економску цијену пријема и депоновања комуналног отпада (из домаћинства) која је утврђена у износу од 35,00 КМ без урачунатог ПДВ-а.

Измјењеним Рјешењем Градоначелника града Бијељина број: 02/3-380/12 од 31.12.2012. године, цијена услуга пријема и депоновања мијешаног комуналног отпада (из домаћинства), смањена је на износ од 30,00 КМ без урачунатог ПДВ-а.

У складу са тим, дана 31.12.2012. године, ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је обавијестило своје комитенте о новом цјеновнику услуга и понудило на закључење нове уговоре који су усклађени са истим, те је на тај начин са својим комитентима склопило укупно 10 уговора о пријему и депоновању мијешаног комуналног отпада на Регионалну санитарну депонију „Бријесница“.

Током 2012. године извршена је кореспонденција са надлежним министарствима у вези са правним тумачењем одговарајућих одредби закона и давања правно обавезујућих тумачења одредби посебних, односно гранских колективних уговора.

3. Управа предузећа

Управу предузећа чине: Директор предузећа и Извршни директор. Управа предузећа израдила је Трогодишњи план пословања предузећа за период 2012.-2014. година, а Директор предузећа редовно је подносио извјештаје о раду и пословању Надзорном одбору предузећа за сваку

пословну годину. Директор је између осталог предлагао смјернице о набавци за наредну пословну годину, водио рачуна о законитости у раду свих служби предузећа, водио рачуна о благовременом доношењу Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у предузећу и о његовој адекватној попуњености. Изузев напред наведеног, старао се о доношењу плана пословања предузећа за наредну пословну годину, са посебним акцентом на остваривању планираних прихода и расхода у предузећу, као и о давању приједлога инвестиционих одлука за наставак следеће фазе изградње Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини.

4. Екстерни ревизор

Предузеће спада у категорију малих предузећа, а да би се могла ефикасно вршити контрола и надзор у пословању предузећа, извршен је избор екстерног ревизора тендерском процедуром. Са екстерним ревизором је склопљен уговор на годину дана и екстерни ревизор је извршио:

Ревизију у складу са позитивним законским прописима из области рачуноводства и ревизије. Ревизију финансијских извјештаја.

Ревизију финансијског пословања, са посебним освртом на функционисање система интерне контроле.

Ревизију јавних набавки са оцјеном функционисања система интерних контрола.

Ревизију процедура годишње инвентуре.

Ревизорски извјештаји су упућени Скупштини предузећа уз давање мишљења о примјени рачуноводствених стандарда и других законских прописа из области финансија. Овакав рад екстерне ревизије је надопуњавао одсуство одјељења интерне ревизије у предузећу.

Екстерни ревизор је редовно достављао Надзорном одбору извјештаје са мишљењем о извршеним ревизијама финансија и ревизијама јавне набавке.

Мишљење ревизора о ревизији финансијских извјештаја је следеће (цитат):

„Извршили смо ревизију финансијских извјештаја ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина, са стањем на дан 31.12.2012. године, и то: извјештај о финансијском положају и одговарајући извјештај о укупном резултату, извјештај о промјенама на капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину, која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извјештаје.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле, које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја, који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије, Законом

о рачуноводству и ревизији Републике Српске и Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин, који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизорских доказа о износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле, које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања најбољих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена, које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизорски докази, које смо прибавили довољни и одговарајући, те да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу финансијски извјештаји ЈП "ЕКО-ДЕП" доо Бијељина за годину, која се завршава 31. децембра 2012. године су припремљени по свим материјално значајним питањима у складу са рачуноводственим прописима у Републици Српској, **те изражавамо позитивно мишљење без резерви.**“ (крај цитата).

Мишљење ревизора о ревизији јавних набавки је следеће (цитат):

„На основу проведене ревизије и извршеног увида у процедуре набавке и евиденција у праћењу трансакција са набавкама може се закључити:

- да је предузеће провело прописане процедуре набавке у складу са законском регулативом,
- да је устројен систем интерне контроле у провођењу набавки, праћењу, архивирању и евидентирању трансакција везаних за набавке,
- да је Надзорни одбор усвојио детаљан план набавке и да је тиме утврђен обим набавки путем додјеле уговора испод домаћих вриједносних разреда (и те набавке су обављене у складу члана 45 тачка 2 и члана 47. Закона о јавним набавкама).

Остварена је укупна вриједност набавки у износу од 596.996 КМ (примљене фактуре), за које су трансакције проведене у књиговодству и проведене су следећим поступцима:

- домаће набавке: пет набавки путем конкурентског захтјева, једна набавка путем директног споразума и двије набавке путем отвореног поступка (од чега је једна набавка извршена на основу раније потписаног оквирног споразума),
- проведене су три набавке у складу са Смјерницама Свјетске банке, од чега су двије путем позива за достављање понуда и једна путем јавног оглашавања.
- набавке путем директног споразума без тражења претходне понуде износе 58.923 КМ, односно 9.87% укупних набавки и односе се на набавке од монополиста и друге набавке мањег обима.

Од остварених набавки путем директног споразума набавка је извршена од монополиста (електрична енергија, телефони, стручна литература, службени гласници) у износу од 35.512 КМ,

што представља 5.95% укупних набавки. Остале набавке путем директног споразума износе 23.411 КМ или 3.92% укупних набавки и представљају набавке хигијенских средстава, дијелови и услуге за одржавање објеката, сервиси појединих машина и репрезентација гдје су појединачне набавке мањег износа.

На основу проведене ревизије, која је извршена прегледом цјелокупне документације и праћењем трансакција везаних за јавне набавке овлаштени ревизор даје **позитивно мишљење за проведене процедуре јавних набавки и поштивање законске регулативе за реализацију истих, уз оцјену да је обезбијеђено адекватно функционисање система интерне контроле.**“ (крај цитата).

III – ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАПОСЛЕНОСТ

Према Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста у оквиру предузећа формиране су двије службе:

- Служба за техничке послове, планирање и инвестиције, и
- Служба за економске, правне и опште послове.

У складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста, у предузећу је запослено: 2 радника VIII степен – мастер (а према Правилнику су распоређени на послове са VII степен с.с.); 4 радника са високом стручном спремом; 5 радника са вишом стручном спремом; 1 висококвалификовани радник; 3 радника са средњом стручном спремом; 4 квалификована радника и 1 неквалификовани радник. Ако извршимо анализу старосне структуре запослених на дан: 31.12.2012. године, долази се до закључка да је просјечна старосна структура запослених у предузећу 43,95 година. Релативно средња старосна структура има за последицу занемарљив број кориштења дана боловања, а такође су изразито ријетке повреде на раду, те је и продуктивност запослених на високом нивоу. У ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо од укупног броја запослених, 4 су жене и 16 мушкараца.

Табеле 1 и 2

Структура запослених по стручној спреми	Број запослених
И степен-НК	1
ИИ степен-ПК	-
ИИИ степен-КВ	4
ИВ степен-ССС	3
В степен-ВКВ	1
ВИ степен-ВШС	5
ВИИ степен-ВСС	4
ВИИ степен-Мастер	2
Укупно:	20

Старосна структура запослених	Број запослених
18-25	1
26-30	2
31-35	4
36-40	3
41-45	3
46-50	2
51-55	1
56-60	3
61-65	1
66-70	-
Укупно:	20

Рад и радни односи

У току 2012. године, са једним радником је закључен уговор о раду на неодређено вријеме, а због привременог повећања обим посла са једним радником је заснован уговор на одређено вријеме у укупном трајању од 5 мјесеци.

На петнаестој редовној сједници Надзорног одбора извршено је именовање в.д извршног директора за економске, правне и опште послове, те је са именованим закључен Уговор о менаџменту (лице које је именовано за в.д извршног директора у ЈП „ЕКО –ДЕП“ је непосредно прије тога обављало послове и радне задатке референта за јавне набавке).

Новим Правилником о организацији предузећа и систематизацији радних мјеста са описом радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“, који је донијет на шеснаестој редовној сједници НО, постојеће радно мјесто Референт за опште и правне послове, рашчлањено је на: Рефрент за опште и кадровске послове и Референт за правне послове, а за која се захтјева различит степен стручне спреме. На

основу тога, са два радника која су до промјене систематизације радили на пословима Референта за опште и правне послове, сачињени су нови Уговори о раду на неодређено вријеме са рефератима који су усклађени са новом систематизацијом и о истом је обавјештена Пореска управа.

Такође, новим Правилником, систематизовано је и радно мјесто Референт за праћење и вођење пројекта изградње регионалне санитарне депоније.

Укупан број запослених у предузећу на крају пословне 2012. године, закључно са 31.12.2012. године је 20 радника. Од тога, 2 радника су ангажована по основу Уговора о менаџменту, а 18 има закључене уговоре о раду на неодређено вријеме. Није било отказа уговора о раду.

Правна служба ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је у току пословне 2012. године обављала послове и радне задатке у планираним оквирима пословања.

Остале активности

У складу са Обавјештењем од стране Одјељења за стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине СО Бијељина бр: 02/3-37-1-517/11 од 25.03.2011. године, за ово предузеће прописана је обавеза склапања уговора само са комитентима који имају Дозволу за прикупљање и транспорт отпада, издату од надлежног Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС. Поштујући прописане услове, склопљени су уговори са укупно 12 комитената који су доставили поменуто дозволу.

У току 2011. године сачињен је Анекс уговора о оснивању јавног предузећа Регионална депонија „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина, уз прибављену сагласност начелника општина оснивача предузећа, којим је извршено усклађивање класификација дјелатности предузећа, у складу са Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске (Сл. гласник 119/10) и Одлуком Скупштине предузећа о усклађивању класификација дјелатности, и исто је регистровано код Окружног привредног суда од 01.11.2011. године.

Прослијеђена су обавјештења надлежним органима и институцијама о регистрованом усклађивању класификације дјелатности.

Током 2011. године извршене су кореспонденције са надлежним министарствима у вези са правним тумачењем одговарајућих одредби закона и давањем правно обавезујућих тумачења одредби посебних, односно гранских колективних уговора.

У складу са Законом о измјенама и допунама закона о јавним предузећима (Сл. гласник РС број 78/11), припремљени су материјали и нацрт одлуке неопходни за промјену правне форме предузећа у правну форму доо, коју је неопходно реализовати у законом предвиђеном року до половине 2012. године.

IV – ОСТВАРИВАЊЕ И ОБАВЉАЊЕ РЕГИСТРОВАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Предузеће је почело обављати своју основну дјелатност: Обрада и одлагање неопасног отпада на санитаран и еколошки прихватљив начин на новоизграђеним санитарним ћелијама од 01.01.2010. године, када је Регионална санитарна депонија „Бријесница“ званично пуштена у рад.

Дјелатност предузећа је одређена Статутом предузећа (члан 9.) и у истовјетном тексту регистрована код Основног суда. Предузеће обавља дјелатност у унутрашњем промету и у спољнотрговинском промету. Дјелатност предузећа у унутрашњем промету обавља се у складу са Рјешењем Основног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 689 од 01.11.2011. године. Извршено је усклађивање дјелатности на основу Закона о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској (Сл. гласник РС 74/10) и Уредбе о класификацији дјелатности РС (Сл. гласник РС 119/10):

- 35.11 Производња електричне енергије
- 35.13 Дистрибуција електричне енергије
- 35.14 Снабдјевање и трговина електричном енергијом
- 35.21 Производња гаса
- 37.00 Канализација
- 38.21 Обрада и одлагање неопасног отпада
- 38.32 Рециклажа (прерада разврстаних материјала)
- 43.11 Уклањање објеката
- 46.77 Трговина на велико отпадом и остацима
- 49.41 Друмски превоз робе
- 71.20 Техничко испитивање и анализа

Претежна дјелатност је: 38.21 *Обрада и одлагање неопасног отпада.*

Дјелатност предузећа у спољнотрговинском промету обавља се у оквиру регистроване дјелатности.

Матични број предузећа је: 01991388. ЈИБ: 44002206230008; ПИБ 402206230008 (за ПДВ обвезника) и обављање спољнотрговинске дјелатности. Регистровану дјелатност Предузећа обавља 20 радника различитих профила и занимања.

Предузеће је опремљено кадровски и технички за обављање регистроване дјелатности.

Техничка опремљеност

За обављање основне дјелатности, предузеће је опремљено следећом механизацијом и опремом:

- Компактор за смањење запремине отпада,
- Булдозер за разгртање отпада,
- Камион кипер,
- Комбиновани скип,
- Трактор са прикључцима,
- Цистерна за гориво и цистерна за воду и
- Остала опрема за обављање дјелатности.

Овом приликом ћемо у најкраћим цртама навести најважније активности у претходном периоду.

1. Обавеза предузећа је била да уради План набавке за 2011. годину, прилагођен новим условима пословања, у складу са Законом о јавним предузећима РС (Сл. Гл. 74/04) и Законом о јавним набавкама БиХ (Сл. Гл. 49/04). Предузеће је благовремено урадило План набавке за 2011. годину, који је усвојен од стране Надзорног одбора предузећа. Периодични извјештаји о извршеним набавкама су редовно достављани НО предузећа. Од стране екстерног ревизора вршена је редовна ревизија јавних набавки у 2011. години.
2. Пријем и депоновање отпада је током читаве године текао неометано и према прописаним процедурама. У току 2012 године на санитарну депонију Бријесница је запримљено 29 731.71 тона чврстог комуналног отпада који је прописно депонован и збринут. Од укупно запримљене количине отпада у 2012 години највећи дио отпада потиче са територије општине Бијељина што у процентима износи 92%, а остатак у процентима од 8% потиче са општина Угљевик и 5% са општине Лопаре 3%. Општине Теочак и Челић које су суоснивачи предузећа у 2012 нису вршиле довожење отпада. У Табели број 1. дат је преглед запримљених количина отпада за 2012 годину по општинама.

Табела 3.

ОПШТИНА	Депоноване количине чврстог комуналног отпада		Депоноване количине фекалног отпада		Депоноване количине клаоничког отпада (т)		Депоноване количине индустријског отпада (т)
	(т)	(%)	(т)	(%)	(т)	(%)	
Бијељина	27.396,07	92%	3.792,44	100%	404,01	100%	0
Лопаре	913,94	3%	0,00	0 %	0,00	0 %	0
Угљевик	1.421,78	5%	0,00	0 %	0,00	0 %	0
Теочак	0,00	0 %	0,00	0 %	0,00	0 %	0
Челић	0,00	0 %	0,00	0 %	0,00	0 %	0
Брчко	0,00	0 %	0,00	0 %	0,00	0 %	0
Укупно	29.731,79		3.792,44		404,01		0

Напомена: у претходној табели приказане су запримљене количине свих врста отпада. Међутим, на санитарну депонију прима се искључиво чврсти комунални отпад и индустријски неопасни отпад, а фекални и клаонички отпад, као привремено рјешење, у складу са одлуком СО Бијељина, депонују се на старом несанитарном одлагалишту, док општина Бијељина не изнађе трајно рјешење за одлагање ових врста отпада.

3. Санација и уређене несанитарне депоније – старог сметлишта је великим дијелом изведена али не у планираном обиму. Оно што је урађено јесте запуњавање дијелова депоније чврстим комуналним отпадом због уређења конфигурације тијела депоније. Послије уређења и обликовања сјеверозападног дијела сметлишта површине од око 35000 м² урађена је прекривка са слојем земље од око 25 цм, гдје је извезено и испланирано 9000 м³ земље. Овом прекривком је уређено око 50% површине на несанитарној депонији, а остатак прекривке и израда ободних канала остаје у плану за неки наредни период.
4. У оквиру рада на побољшању организације и услова рада на депонији урађено је следеће: набављена су потребна лична заштитна средства и опрема, редовно су одржавана средства рада и вршени периодични прегледи средстава која подлијежу Правилнику о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад. Вршени су периодични лекарски прегледи радника, контрола апарата уређаја и инсталација, контрола

микро климе (мјерење концентracије прашине, пара, димова и гасова, као и придржавање свих потребних мјера из области заштите на раду и заштите од пожара које су регулисане Законом о ЗНР и ЗОП-а). У току године рађено је на едукацији свих радника на депонији кроз редовну обуку радника и практичну провјеру знања из области заштите на раду и заштите од пожара од старане референта ЗНР И ЗОП и одговорних радника на депонији, те је вршена стална контрола прописаних и наложених мјера из области ЗНР И ЗОП са циљем превентивног дјеловања спречавања повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом.

-
5. Са циљем спречавања емисије избијања и ширења непријатних мириса у околину вршено је свакодневно третирање депонованог отпада на санитарној депонији као и на старом сметлишту биоразградивим средствима, ЕМБ отопином, методом прскања помоћу тракторске прскалице, атомизера и ручне прскалице.
-
6. У циљу заштите и очувања животне и радне средине вршен је редован мониторинг квалитета: ваздуха, оборинских, процједних и подземних вода, а у складу са еколошком дозволом и осталим прописима из области заштите животне средине. Свакодневно праћење и евидентирање параметара квалитета ваздуха као и брзине вјетра вршено је постављањем мобилне еколошке лабораторије на Санитарној депонији Бријесница од стране овлаштене установе „ТЕЗ“ Бања Лука. Овлаштена кућа је достављала мјесечне извјештаје сачињене појединачно за сваки дан у току протеклог мјесеца са исказаним вриједностима. Контрола квалитета оборинских, процједних и подземних вода вршена је узимањем узорак у оборинским каналима, егализационом базену и постојећим пиезометрима, а потом је вршена лабораторијска анализа хемијске исправности узорак у склопу чега су достављани редовни извјештаји о прегледу и контроли истих тромјесечно.
-
7. На основу закљученог уговора са предузећем ДОО „ЛД“ Еко-Заштита вршена је редовна дератизација, дезинфекција и дезинсекција на комплетном простору депоније, дезобаријере, радне и помоћне просторије: стара портирница, нова портирница, вагарска кућица и зграда одржавања.
-
8. У току 2012 године вршена је редовно одржавање постојећих саобраћајница на санитарној депонији гдје је утрошено је око 1000 м³ грађевинског шута и око 500 м³ шљунка.
-
9. У оквиру редовног одржавања укупне површине депоније вршно је редовно кошење и сакупљање траве, сакупљање расутог отпада ван ћелије, сјеча младог растиња ван оgrade у ширини до 3м, редовно поливање саобраћајнице у лjetњем периоду у циљу спречавања појаве прашине и заливање засада дрвећа зеленог појаса.
-
10. У 2012 години завршено је запуњавање првог слоја отпада у ћелији I и II дебљине од око 3.0 м. Отпад у свим секцијама је прекривен са земљом у слоју од 30 цм укупне површине од око 15000 м², поред тога комплетна површина прве етаже је уређена затегнута са грејдером и пресута са тањим слојем земље гдје укупно у 2012 години утрошено 6000 м³ земље. Послије завршетка тих радова изведени су радови на надоградњи гасних бунара како би се у могло кренути у фазу одлагања на другој етажи ћелије I и II.
-

За безбједан и сигуран рад на санитарној депонији „Бријесница“ врши се од стране овлашћених кућа редовна годишња контрола воде за пиће, дератизација, дезинфекција и дезинсекција у радним и помоћним просторијама. Због специфичних услова који владају на депонији гдје долази до брзог размножавања глодара, инсеката и разних бакцила, дератизација је обављана два пута

годишње, а дезинфекција и дезинсекција и више пута у току године у зависности о годишњег доба и временских услова.

На основу плана и програма обуке запослених из области заштите од пожара извршена је обука и провјера знања са изворима опасности по избијању пожара и начин приступа евентуалног гашења пожара.

Еколошке претпоставке за рад предузећа и заштиту животне средине

Током реализације пројекта строго се водило рачуна о примјени закона и прописа из области екологије и Директива ЕУ које се односе на заштиту животне средине. Ради тога су израђене три групе кључних документа, како слиједи:

1. Студија утицаја на животну средину санитарне депоније “Бријесница” (одобрена од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС),
2. Еколошке дозволе (издате од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС),
3. Дозвола за управљање отпадом за ЈП “Еко-Деп” Бијељина.

Према поменутиим документима наложене су мјере заштите земљишта, подземних и површинских вода, заштита флоре, фауне и екосистема, климе ваздуха, културног наслеђа и археолошких налазишта.

Ради заштите земљишта, изграђених објеката и животне средине врши се стални мониторинг оцједних, површинских и подземних вода, квалитета ваздуха, депонијског гаса, таложења, контрола запремине и састава долазећег отпада и материјала из земље.

Еколошке претпоставке за функционисање предузећа су засноване на извршеном мониторингу животне средине, која се проводи у вријеме обављања дјелатности, током периода затварања депоније, као и након њеног коначног затварања дуги низ година.

V – ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

У обрачунској 2011. години предузеће је пословало у складу са законским прописима, Међународним рачуноводственим стандардима и рачуноводственим стандардима финансијског извјештавања. У овом поглављу, у наставку, дати су подаци који су обухваћени ревизијом годишњег финансијског извјештаја (**цитат**):

„6. ПРИЗНАВАЊЕ ПОСЛОВНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА

6.1. Пословни приходи

	2012	у КМ без децимала 2011
Приходи од продаје учинака	798.503	832.610
Остали пословни приходи	610.946	359.051
Укупни пословни приходи	1.409.449	1.191.661

Приходи од продаје учинака признати су и исказани у Билансу успјеха на основу испостављених фактура, односно наплаћених износа у готовини. Сви износи прихода односе се на екстерно фактурисане, односно наплаћене износе.

Остварени приходи су књижени на основу фактурисања услуга кориштења депоније и осталих прихода, и то:

- приходи од депоновање отпада у износу од 798.503 КМ (основна дјелатност),
- приходи од суфинансирања и кофинансирања, који се оприходују по посебним одлукама Надзорног одбора, а у складу Супсидијарног споразума, одлука Владе и Правилника о рачуноводству и ревизији у износу од 475.075 КМ,
- приходи од субвенционирања Скупштине општине Бијељина у износу од 120.000 КМ,
- приходи од донације Фонда за заштиту животне средине за израду пројекта санације несанитарног сметлишта на депонији у износу од 15.000 КМ,
- приходи од продаје тендерске документације и остали приходи у износу од 871 КМ.

Учешће пословних прихода (депоновање отпада) је смањено у односу на претходну годину и чини 56.65% укупних пословних прихода. Ови приходи су остварени на основу фактурисане услуге депоновања отпада на санитарној депонији.

Приходи од суфинансирања и кофинансирања су признати на основу Супсидијарног споразума и Закључка Владе Републике Српске за дио трошкова, који нису могли бити плаћени из кредитних средстава, а односе на финансирање пројекта. Укупан износ разграничених прихода износи 475.075 КМ на име обрачунатих трошкова амортизације и остварених оперативних трошкова по фактурама добављача. Утврђени износ је признат на основу одлука Надзорног одбора.

6.2. Пословни расходи

Пословни расходи се састоје из:

	2012	у КМ без децимала 2011
Трошкови материјала	281.761	116.957
Трошкови бруто зарада, накнада и ост. личних расх.	488.045	495.839
Трошкови производних услуга	186.982	149.101
Трошкови амортизације и резервисања	293.711	297.680

Нематеријални трошкови	55.395	33.978
Трошкови пореза	5.480	2.402
Трошкови доприноса	-	-
Укупни пословни расходи	1.311.374	1.095.957

Трошкови материјала, горива и енергије су признати на основу вјеродостојних књиговодствених докумената, који показују "намјеру" трошења средстава и односе на канцеларијски материјал, гориво и мазиво за механизацију, трошкови опреме ЗНР и издаци за електричну енергију.

Нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде и накнаде зарада су признати у износу обрачунатих зарада за рад запослених заведено вријеме на послу, односно одсуствовање, која терете послодавца. У ове трошкове су признате исплате дневнице, као и накнаде члановима Надзорног одбора и Скупштине предузећа. Обрачун је извршен у складу са прописима, који регулишу стопе пореза и доприносе и према интерно утврђеним критеријумима за поједине врсте послова и накнада.

Трошкови производних услуга и нематеријалних трошкова су признати и исказани за уговорене услуге и нематеријалне трошкове обрачунате у вјеродостојним документима даваоца услуга и одговарајућим врстама нематеријалних трошкова (трошкови мониторинга, одржавања опреме, ПТТ трошкови, телефонске услуге, комуналне услуге, огласи, паркинг).

Трошкови амортизације су признати у износу обрачунатом по линеарној методи, у следећим износима:

- амортизације грађевинских објеката	174.273 KM
- амортизација опреме	119.438 KM
Укупно	293.711 KM

Трошкови пореза и доприноса су признати за издатке, који су исказани у складу са обавезама регулисаним законским прописима.

Сви трошкови су признати на основу одговарајуће документације, која је претходно комплетирана, извршена формална, рачунска и материјална контрола, ликвидирана од стране одговорног лица и одобрено плаћање. Документи су правилно континирани и трансакције евидентирани у књиговодству.

6.3. Финансијски приходи и расходи

У Билансу успјеха признати су следећи финансијски приходи и расходи:

	у KM без децимала	
	2012	2011
Финансијски приходи	564	100
Финансијски расходи	82.080	59.386
Губитак/добитак по основу финансирања	(81.516)	(59.286)

Финансијски приходи представљају обрачунате камате на депозите, док су расходи признати на основу плаћених сервисних трошкова и комисионе провизије по Супсидијарном споразуму (обрачун се врши два пута у току године) и камата по утрошку средстава новог кредита. У оквиру ових трошкова признате су и курсне разлике за плаћене рате кредита, што је у складу са Правилником о рачуноводству и ревизији.

6.4. Остали приходи и расходи

Остали приходи и расходи у Билансу успјеха признати су у следећим износима:

	у КМ без децимала	
	2012	2011
Остали приходи	-	727
Остали расходи	8.838	2.350
Губитак по основу осталих прихода и расхода	(8.838)	(1.623)

Признати остали расходи се односе на остварене губитке по основу расходања опреме у износу од 8.663 КМ и по основу отписа залиха материјала ради оштећења у износу од 175 КМ. Отпис је извршен на основу одлука Надзорног одбора.

6.5. Укупни приходи и расходи

У Билансу успјеха изражен је следећи укупан приход и укупан расход:

	у КМ без децимала	
	2012	2011
Укупан приход	1.410.013	1.192.488
Укупан расход	1.402.292	1.157.693
Укупан добитак	7.721	34.795
Добитак прије опорезивања	7.271	34.795
Порески расходи периода	3.647	5.010
Нето добит	4.074	29.785

Исказани добитак у 2012. години у Билансу успјеха у износу од **4.074 КМ** евидентиран је на АОП 298, исказан је и у Билансу стања на АОП-у 119, односно у књиговодству на рачуну 341 – Добитак.

На основу члана 22 Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске” број: 91/06) предузеће је било дужно да обрачуна и плати порез на добит по коначној пријави најкасније до 31. марта 2013. године за претходну годину. Предузеће је упоредо са израдом финансијских извјештаја израдило и доставило Пореској управи образац годишње пријаве пореза на добит.

Према извршеном обрачуну за 2012. годину по одредбама Закона утврђена је основица за обрачун пореза у износу од 36.467 КМ и обрачуната обавеза пореза на добит у износу од 3.647 КМ.“ (завршен цитат)

VI – ИЗЛОЖЕНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА ЦЈЕНОВНОМ, КРЕДИТНОМ, ТРЖИШНОМ, ВАЛУТНОМ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И ДРУГИМ РИЗИЦИМА

ЦЈЕНОВНИ РИЗИЦИ

Од 01.01.2010. године званично је почео пријем и депоновање чврстог комуналног отпада на регионалну санитарну депонију „Бријесница“ у Бијељини.

Менаџмент предузећа урадио је Трогодишњи план пословања за период 2012.-2014. година у оквиру кога су урађени годишњи планови са планираним количинама отпада, планираном цијеном и планираним приходима и расходима. У План је укључена планска цијена услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада (цијена коштања услуге), а такође су укључене и планиране количине пријема и депоновања отпада – појединачно за сваку општину из регије.

Трогодишњим планом пословања је предвиђено да цијена коштања услуге пријема и депоновања отпада у 2012. години износи 37,50 КМ/т примљеног отпада. Остварени приход на основу ове цијене требало би да покрије само основне трошкове пословања.

Наведеним Планом предвиђена је економска цијена услуге пријема и депоновања отпада за 2012. годину у износу од 43,94 КМ/т отпада.

Економска цијена би требало да обезбиједи довољне приходе за покриће свих трошкова пословања предузећа, укључујући и редовну отплату приспјелих кредитних обавеза.

Надлежни општински орган одобрио је цјеновник услуга пријема и депоновања отпада на регионалну санитарну депонију за 2012. годину у износу од 25,00 КМ/т отпада.

У наредној табели приказани су планирани и остварени пословни показатељи у 2011. и 2012. пословној години.

Табела 4.

Послов на година	Планска а цијена	Одобре на цијена	Планиране количине	Запримљене количине	Планирани приходи	Остварени приходи	Планирани расходи	Остварени расходи	Недостајући приходи	Цијена кошт. услуге	Износ отплате кредита	Економска цијена услуге
	(КМ/т)	(КМ/т)	(т)	(т)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)
2011.	-	25,00	-	31.218,00	-	780.450,00	-	1.166.787,09	-386.337,09	37,37	217.051,00	44,32
2012.	37,50	25,00	33.390,82	29.731,79	1.252.148,25	743.294,75	1.244.550,00	1.384.020,55	-640.725,80	46,55	216.913,00	53,85

НАПОМЕНА: у табелу су укључени искључиво остварени приходи од обављања основне дјелатности пријема и депоновања чврстог комуналног отпада. све друге врсте прихода нису укључене у анализу, јер се ради о приходима које предузеће повремено остварује и нису релевантни за било какву дугорочнију анализу.

Из претходне табеле се види да је стварна цијена коштања услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада:

- за 2011. годину 37,37 КМ/т отпада,
- за 2012. годину 46,55 КМ/т отпада.

Новим Законом о комуналним дјелатностима предвиђен је начин формирања цијене комуналне услуге, структура трошкова који чине цијену комуналне услуге, као и начин одобравања цијене комуналне услуге. Поменути закон предвиђа могућност да, уколико надлежни орган локалне

самоуправе не одобри тражену економску цијену комуналне услуге, да разлику између економске цијене и одобрене цијене комуналне услуге може надокнадити (рефундирати) из буџета локалне заједнице.

Такође, из претходне табеле јасно се види да је због неодобравања економске цијене остварен приход који не може да покрије ни основне трошкове у пословању предузећа.

Недостајући приход износи:

- за 2011. годину: -386.337,09 КМ,
- за 2012. годину: -640.725,80 КМ.

Недостајући приходи је требало да покрију између остварених трошкова пословања и оствареног прихода. разлика је покривена дијелом из осталих прихода од обављања дјелатности, а остали дио из разграничених прихода.

Из свега изложеног произлази чињеница да је предузеће изложено високом цјеновном ризику, који оставља негативне последице на укупно пословање предузећа.

У наредној табели приказан је преглед планираних и остварених количина запримљеног отпада и преглед планираног и оствареног прихода по општинама оснивачима.

Табела 5.

Р. б.	Општина	Планиране количине чврстог комуналног отпада	Планска цијена	Планирани приход	Запримљене количине отпада	Одобрена цијена комуналне услуге	Остварени приход	Индекс извршења
		(т)	(КМ/т)	(КМ)	(т)	(КМ/т)	(КМ)	%
1.	Бијељина	30.729,32	37,50	1.152.349,50	27.396,07	25,00	684.901,75	59%
2.	Угљевик	1.797,45	37,50	67.404,38	1.421,78	25,00	35.544,50	52%
3.	Лопаре	863,85	37,50	32.394,38	913,94	25,00	22.848,50	76%
4.	Челић	0,00	37,50	0,00	0,00	25,00	0,00	-
5.	Теочак	0,00	37,50	0,00	0,00	25,00	0,00	-
	УКУПНО:	33.390,62	-	1.252.148,25	29.731,79	-	743.294,75	-

Из претходне табеле је видљиво да је предузеће изложено и тржишном ризику (запримљене количине отпада знатно су ниже од планираних). Из тог разлога дошло је до пада физичког обима пружене услуге.

КРЕДИТНИ РИЗИЦИ

Према Ревизији финансијских извјештаја за 2012. годину, постоје следећи кредитни ризици (цитат):

„5.2. Дугорочни кредити

Признато стање дугорочних кредита износи:

	2012.	у КМ без децимала 2011
Дугорочни кредити	6.445.888	6.396.044
Стање на дан 31. децембар	6.445.888	6.396.044

Стање дугорочних кредита је утврђено на основу Елабората о попису и исти се односе на следећа кредитна задужења:

- дугорочни кредит ИДА (рок отплате 25 година, грејс период 8 година, сервисни трошак 0.75% и комисиона провизија 0.50%, рок отплате 15.04.2027) 2.669.610 КМ
- додатни кредит ИДА (рок отплате 20 година, грејс период 8 година, сервисни трошак 0.75%, комисиона провизија 0.50%, рок отплате до 15.04.2025. године) 3.527.502 КМ
- дугорочни кредит по Другом пројекту (рок отплате 20 година, грејс период 8 година, камата ЛИБОР плус варијабилна маржа, приступна такса 0.25%, рок отплате 15.06.2028. године) 248.776 КМ.

Отплата главнице код почетног кредита почела је 15.10.2010. године, а завршава се 15.04.2027. године, код додатног кредита отплата почиње 15.10.2013., а завршава се 15.04.2025. године, док код Другог пројекта отплата почиње 15.12.2016., а завршава се 15. јуна 2028. године.

Признавање извршено у складу са утврђеном рачуноводственом политиком.

1.2. Дио дугорочног кредита са доспијећем до годину дана

Признато стање дугорочних кредита, који доспијевају за плаћање у текућој години износи:

	2012.	у КМ без децимала 2011.
Дио дугор.кредита који доспијева до 12 мјесеци	216.913	217.051
Стање на дан 31. децембар	216.913	217.051

Признате краткорочне обавезе, које доспијевају до годину дана односе се на обавезе за два ануитета по Супсидијарном кредитном споразуму за почетно финансирање изградње депоније, који доспијевају у текућој години. Укупан износ ануитета је 216.913 КМ, по курсу на дан преноса (по обрачунима). Издавање је извршено по основу Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник Републике Српске” број: 79/09).“ **(завршен цитат)**

Ако узмемо у обзир чињенице да кредитне обавезе за отплату ануитета у 2012. години износи: 216.913,00 КМ, да трошкови кредита износи: 65.051,87 КМ, да негативне курсне разлике износи: 18.281,45 КМ, долазимо до податка да укупне кредитне обавезе за 2012. годину износи 300.246,32 КМ.

Знамо да је у 2012. години остварен приход у износу од 798.503,00 КМ. Ако узмемо у однос остварени приход и кредитне обавезе за 2012. годину, долазимо до податка да кредитне обавезе учествују са 37,60% у укупно оствареном приходу, што указује на изузетно висок степен ризика за могућност редовне отплате преузетих кредитних обавеза.

Све ризике који су наведени, потенцијално су присутни и они се у већој или мањој мјери већ одражавају на пословање предузећа.

Највећи ризик је свакако ризик недостатка довољних прихода у пословању предузећа, а сами приходи су у директној вези са запримљеним количинама отпада и одобреном цијеном комуналне услуге.

Да би остварили већи приход у наредној години, неопходно је повећати количине отпада који ће се примати и одлагати на регионалну депонију. Познато је да у претходном периоду отпад није довожен са цијелог подручја Општине Бијељина, а поготову није довожен из општина Угљевик, Челић и Теочак, мада су се све општине уговором о оснивању обавезале да довозе свој комунални отпад на регионалну санитарну депонију, што је и био главни циљ изградње санитарне депоније. Да би се ово реализовало, неопходна је активност самих општина оснивача предузећа и њихових надлежних служби из области комуналне дјелатности. Важно је напоменути да је пројектовани капацитет регионалне санитарне депоније 200 т/дневно, а планиране количине отпада које се очекују износе 150 т/дневно.

Познато је да на подручју регије постоји велики број дивљих несанитарних одлагалишта отпада. За њихово уклањање неопходна је активност еколошких и комуналних инспекција.

Из горе наведеног је видљиво да је предузеће изложено цјеновном и тржишном ризику, због примљених количина отпада које су мање од планираних и одобрених цијена које су знатно ниже од економских.

Имајући у виду да је кредитно задужење потписано у СДР (Спетиал Дравинг Ригхтс), промјеном курса појединих валута долази до могућности појаве валутног ризика (негативне курсне разлике).

Ако узмемо у обзир чињеницу да предузећу никада до сада није одобрена економска цијена пријема и депоновања чврстог комуналног отпада и да предузеће из тих разлога остварује недовољан приход, а знамо да је предузеће преузело велике кредитне обавезе, онда можемо констатовати да је предузеће изложено веома великом ризику неликвидности.

Ако свему овоме додамо све израженију свјетску економску кризу, која се директно одражава на стандард грађана из регије Бијељина, присутан је ризик наплате комуналних услуга, јер су грађани у све мањој могућности да измирују своје обавезе према комуналним предузећима која се баве сакупљањем и довозом отпада на депонију, што индиректно има утицај и на пословање предузећа и његову текућу ликвидност.

VII – ЗАКЉУЧАК

Инхерентни ризици у пословању предузећа

Анализирање пословања предузећа и остваривања прихода показује да постоји неколико изразито важних области у којима управа и интерне контроле предузећа немају значајнијих утицаја, а пресудне су за пословање предузећа. Те области су:

- Формирање продајне цијене услуге пријема и депоновања отпада изван тржишних услова,
- Количине запримљеног комуналног отпада су мање од пројектованих количина.

Формирање цијене комуналне услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада дефинисано је Законом о комуналним дјелатностима (Сл. гласник 124/11). Члан 20. поменутог закона дефинише да се средства за обављање комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују из цијене услуге. Законом је дефинисано шта чини структуру цијене комуналне услуге и да цијену комуналне услуге утврђује давалац комуналне услуге, а сагласност на цијену даје надлежан орган јединице локалне самоуправе. Ако надлежни орган јединице локалне самоуправе не да сагласност јавном предузећу на утврђену цијену комуналне услуге и тиме доведе у питање пружање комуналних услуга корисницима, јединица локалне самоуправе може из свог буџета надокнадити разлику између постојеће и економске цијене комуналне услуге.

Досадашња пракса је била да се одобри цијена комуналне услуге пријема и депоновања комуналног отпада која је знатно нижа од економске цијене, а да се за разлику између одобрене и економске цијене не обезбједе додатни стални извори финансирања. Оваквом праксом предузећу није обезбјеђено остваривање стабилних прихода за економски самоодрживо пословање.

Уочљиво је да су од почетка рада Регионалне санитарне депоније „Бријесница“, тј. од 01.01.2010. године количине отпада које се запримају на санитарну депонију у сталном паду. Посебно је уочљиво да се после сваке нивелације цијена комуналне услуге пријема и депоновања отпада смањују количине комуналног отпада које се довозе на депонију. Највјероватније да је један од разлога ове појаве нејединствена методологија у обрачунању цијене комуналне услуге.

Код субјеката који се баве сакупљањем и транспортом отпада, јединица мјере за обрачун комуналне услуге је квадратни метар стамбеног простора (док се у неким подручјима цијена услуге одређује паушално), а код пријема и депоновања комуналног отпада јединица обрачуна цијене услуге је по тони запримљеног отпада. Ове двије обрачунске јединице нису међусобно компатибилне. Комунална предузећа која се баве сакупљањем и транспортом комуналног отпада наплаћују своју услугу по квадратном метру стамбене површине без обзира на количину отпада који сакупе, а интерес им је да што мању количину отпада доведу на санитарну депонију, како би што више смањили ову ставку у трошковима свог пословања. Из тих разлога све је уочљивији већи број дивљих депонија у регији, на којима се стално повећавају количине отпада.

Све напред наведено представља веома изражен инхерентни ризик, који не може отклонити менаџмент предузећа ни систем интерне контроле. Зато кроз овај Извјештај о раду указујемо оснивачима на потребу да се благовремено отклоне инхерентни ризици које смо напријед навели, како би се избјегле негативне посљедице у пословању предузећа. У случају не отклањања инхерентних ризика, посљедице по пословање предузећа могу имати крајње неизвјестан исход. Из тих разлога оснивачи предузећа треба да у што краћем периоду пронађу адекватно рјешење за излаз из постојеће ситуације.

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2013. ГОДИНУ

ПЛАНИРАНИ РАЗВОЈ И АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА

Изградња и управљање санитарном депонијом чија дужина трајања није испод 20 година представља дугорочан пројекат, за који је неопходно обезбједити значајна улагања. Такође, изградња и управљање депонијом подразумева велики број различитих активности, од којих је неопходно поштовати одређени редослед. Из тог разлога се изградња регионалне санитарне депоније врши по фазама.

Прва фаза изградње санитарне депоније обухватила је изградњу двије од укупно четири санитарне ћелије и изградњу других грађевинских објеката, те набавку специјализоване опреме и машина. На овај начин депонија „Бријесница“ је у потпуности оспособљена за санитарно збрињавање комуналног отпада у периоду 3 - 5 година. Да би предузеће наставило тренд развоја и у наредном периоду, неопходно је радити на следећем:

1. Унапређење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом на подручју регије Бијељина.

На основу реалних потреба које су настале као последица модерног начина живљења, развој и имплементација система управљања чврстим отпадом постаје једна од примарних активности сваке локалне заједнице. Систем интегралног и одрживог управљања отпадом обухвата велики број институција које дјелимично или у потпуности учествују у рјешавању питања чврстог комуналног отпада.

Закон о управљању отпадом РС (Сл. Гл. РС број 53/02) дефинише обавезу и одговорност главних носилаца у систему збрињавања чврстог комуналног отпада.

Народна скупштина РС је у обавези да донесе Стратегију управљања чврстим комуналним отпадом за период од 6 година. С обзиром да до сада Стратегија управљања отпадом није донешена, од 2003. године је у примјени Стратегија управљања отпадом БиХ, која је донешена од стране ЕУ 2000. године.

У складу са Законом о управљању отпадом, Влада РС је у обавези да донесе Регионални план управљања отпадом, а јединице локалне самоуправе доносе локалне планове управљања отпадом.

Одговорност за општинско управљање чврстим отпадом је на општинама. У складу са тим општина Бијељина има израђен Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) од 2008. године, као и План управљања отпадом у Јавном предузећу “ЕКО-ДЕП” доо. Овим плановима је предвиђено да ће се:

- Повећати проценат покривености подручја прикупљања отпадом,
- Повећати проценат прикупљања отпада у односу на постојеће стање,
- Постепено увођење раздвајања отпада на мјесту настанка,

- Смањење количине отпада успостављањем центра за рециклажу отпада,
- Повећати паћење нивоа загађености ваздуха, вода и земљишта постављањем мобилних еколошких лабораторија.

У складу са горе наведеним, ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је у обавези да се придржава Плана управљања отпадом, тј. да врши збрињавање чврстог комуналног отпада са територије општина оснивача, те да активно учествује у изградњи система управљања чврстим отпадом на регији Бијељина, заједно са свим осталим субјектима који партиципирају.

Остали кључни субјекти су: општинска одјељења за комуналне послове са надлежним инспекцијским службама, комунална предузећа која се баве сакупљањем и транспортом отпада на подручју 5 општина оснивача, субјекти који су регистровани за сакупљање и рециклажу секундарних сировина, НВО који се баве питањима заштите животне средине и подизањем свијести грађана о проблемима управљања чврстим отпадом, произвођачи отпада (физичка и правна лица), медији, итд.

Без синхронизованог дејства свих поменутих субјеката, није могуће успоставити ефикасан систем управљања чврстим комуналним отпадом у регији Бијељина.

Посебну улогу у успостављању савременог система управљања чврстим комуналним отпадом има општина Бијељина заједно са осталим општинама оснивачима. Њихова активност у овој области треба да доведе до:

- Успостављања ефикасног система управљања чврстим комуналним отпадом у регији Бијељина,
- Повећања степена друштвене одговорности,
- Успостављања система раздвајања отпада појединих компоненти на мјесту њиховог настанка (примарна селекција), чиме се количина отпада за депоновање смањује, те се смањују и трошкови депоновања,
- Успостављање услова за спровођење инвестиционих програма и других планова, кроз анализу финансијске користи од рециклабилних сировина,
- Успостављање јасног система казних мјера за произвођаче чврстог отпада у случају непридржавања законских прописа и њиховог спровођења.

2. Редовне активности у обављању основне дјелатности предузећа уз унапређење постојећег начина третмана отпада

Регионална санитарна депонија „Бријесница“ почела је са радом 01.01.2010. године. У протеклом периоду започете су многе активности са којима треба редовно наставити и у наредном периоду. Посебно тежиште биће усмјерено на рјешавање програмских задатака кроз ефикасан оперативни рад на следећим активностима:

- Рад на побољшању организације и услова рада на депонији. Актом о процјени ризика утврђено је да сва радна мјеста спадају у групу радних мјеста са повећаним ризиком што подразумева: кориштење личне заштитне опреме и средстава приликом рада, периодичне љекарске прегледе радника, преглед апарата и уређаја (средстава рада) који подлијежу правилнику о периодичном прегледу апарата уређаја и инсталација, контролу микро климе (мјерење концентracије

прашине, пара, димова и гасова) као и придржавање свих потребних мјера из области заштите на раду и заштите од пожара које су регулисане Законом о ЗНР и ЗОП-а.

- Рад на едукацији свих радника на депонији везано за контролу пријема отпада са становишта врсте и поријекла отпада, правилно одлагање и депоновање отпада у складу са планом депоновања, правилно руковање са средствима за рада.
- Обука радника из области ЗНР и ЗОП, набавка личних заштитних средстава и опреме као и контрола апарата за почетно гашење пожара. Од старане референта ЗНР и ЗОП и одговорних радника на депонији вршиће се стална контрола прописаних и наложених мјера из области ЗНР и ЗОП са циљем превентивног дјеловања спречавања повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом. Остварити потпуну сарадњу са овлашћеним установама из ове области и инспекцијским органима као и организацијама које се баве заштитом здравља на раду и заштитом животне околине.
- Рад на изради плана запуњавања санитарних ћелија са отпадом који ће садржати распоред секција по хоризонталним и вертикалним равнима, запремину сваке секције, план прекривања отпада са инертним материјалом, количине инертног материјала, план израде интерних саобраћајница на самој ћелији са врстом и количином потребног материјала.
- Редовна прекривка депонованог отпада инертним материјалом у складу са Планом депоновања отпада.
- Редовно одражавање и израда интерних саобраћајница у санитарној ћелији у складу са планом депоновања.
- Редовно одржавање прилазне саобраћајнице у смислу гредерисања, насипања, разгртања и ваљања подлоге пута, као и одржавања интерне саобраћајнице и кругу депоније (чишћење прање и посипање са абразивним средствима у току зимског периода).
- Мониторинг квалитета ваздуха, процједних вода, оборинских и подземних вода, а све у складу са еколошком дозволом и осталим прописима из области заштите животне средине.
- Редовно одржавање средстава рада подразумијева редовне периодичне прегледе. За редовне прегледе средстава рада задужени су радници који рукују тим средствима, а они се састоје од визуелног прегледа исправности средства рада, његово прање и подмазивање. Периодичне прегледе и ванредне интервенције на средствима рада вршиће овлаштене установе.
- Одржавање круга депоније подразумијева редовно кошење траве, сјеча младог растиња унутар и ван ограде, заливање засада дрвећа зеленог појаса, довоз и планирање слоја хумуса на површинама око улазне зоне и интерне саобраћајнице са засијавњем истих травом, редовно поливање прилазних и интерних саобраћајница у љетњем периоду у циљу спречавања појаве прашине,
- Уређење простора који је предвиђен за израду друге и треће фазе санитарне депоније. Ово уређење се односи на уређене земљишта у циљу његовог лакшег одржавања самим тим спречавања раста корова и амброзије.
- Ископ бунара за техничку воду, набавка и уградња потребне опреме за кориштење техничке воде (пумпа за воду, резервоар за воду и потребне цијеви са спојницама и вентилима).
- Модификација система за прање пнеуматика са набавком и уградњом потребне опреме за рад система са кориштењем чисте, односно техничке воде.
- Дератизација, дезинфекција и дезинсекција круга депоније, радних и помоћних просторија у постојећим објектима по потреби континуирано у току читаве године.

3. Успостављање самоодрживог пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Санитарне депоније комуналног отпада су сложени објекти, састављени из низа функционалних дијелова и технолошких цјелина, а специфичност им је да тек током кориштења попримају свој

коначни облик. Уз то, депоније имају потенцијално дуготрајан утицај на животну средину, те се након завршетка кориштења затварају посебним поступцима и потом се њихов утицај на животну средину прати дуги низ година.

Све то указује да се ради о специфичним пројектима, који имају значајне трошкове не само у периоду изградње, већ и током експлоатације, па и након престанка њиховог кориштења.

Током самог рада депоније, јављају се значајни "текући" трошкови, који обухватају трошкове запослених, одржавања постројења и опреме, погонске трошкове и трошкове материјала, итд.

На крају вијека депоније јављају се нови трошкови затварања објекта (прекривање, рекултивација, санација животне средине), трошкови демонтаже пратећих садржаја, уређења окружења депоније и његовог уклапања у окружење, те затим и дугогодишњи трошкови праћења стања на локацији и у њеном непосредном окружењу (трошкови мониторинга након затварања депоније). Ови трошкови мораће се укључити у нову цијену услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада, што до сада није рађено.

При томе се једино током рада депоније јављају и одређени континуирани приходи од обављања основне дјелатности, који морају осигурати довољно средстава за покриће и претходно насталих трошкова изградње депоније и "текућих" трошкова и будућих трошкова затварања депоније и мониторинга након њеног затварања.

Без уравнотежења новчаних токова (трошкова и прихода) није могуће говорити о одрживом управљању депонијама комуналног отпада, будући да недостатак новчаних средстава у било којој фази развоја депоније може довести нпр. до непримјерених техничких рјешења, смањивања сигурности рада на депонији и/или повећавања негативних утицаја депоније на животну средину. С друге стране непримјерена наплата кориштења депоније (којом се ствара додатна зарада) може изазвати кориснике ове комуналне услуге на другачија, па и непримјерена рјешења збрињавања отпада.

Због наведеног, проблему финансирања депонија комуналног отпада потребно је приступити још током припремних радова, када је потребно:

- доказати оправданост успостављања савремене депоније комуналног отпада на неком подручју (нпр. варијантама могућих рјешења управљања отпадом, анализом више локација за изградњу депоније, анализом редоследа санације постојећих и отварања нових санитарних депонија и сл.),
- одредити све могуће трошкове и приходе од изградње депоније (за изабрано рјешење),
- изградити финансијски план инвестиције (од изградње до затварања депоније),
- утврдити могуће начине финансирања инвестиције (прибављања потребних средстава),
- изабрати модел финансирања инвестиције (који је најпримјеренији и економским и организацијским могућностима локалне заједнице).

Оправданост планиране изградње регионалне санитарне депоније, те њено проширење и санација, оцјењује се на основу темељне анализе њене укупне друштвене оправданости. Увијек се тражи рјешење које је друштвено најоправданије између више могућих рјешења.

У начелу, санитарне депоније чврстог комуналног отпада спадају у комуналну инфраструктуру и нису класични „привредни објекти“. У том смислу немају производну функцију и функцију остваривања профита

Да би се на квалитетан и економски одржив начин успоставило функционисање предузећа у наредном периоду, неопходно је урадити квалитетан финансијски план за ЈП “ЕКО-ДЕП” доо. Израда финансијског плана за успостављање савремене депоније комуналног отпада има вишеструку сврху:

- осигурава предузећу увид у очекиване новчане токове, током вијека трајања санитарне депоније и даје му реалнију могућност планирања трошкова,
- омогућава предузећу одређивање цијене коштања депонијског простора,
- омогућава будуће праћење финансирања инвестиције, стимулације могућих варијантних рјешења финансирања, те анализе ризика у имплементацији инвестиције.

У принципу, кључни елемент плана је одређивање потребне висине накнаде за одлагање комуналног отпада на санитарној депонији, којом се покривају сви трошкови изградње, рада и затварања санитарне депоније. Приходима од ове накнаде потребно је осигурати враћање уложених средстава у изградњу депоније, затим све редовне годишње трошкове рада, те резервна средства за потребе ванредних мјера и посебно за потребе затварања санитарне депоније и рекултивације локације, те за накнадно трајање обавезног мониторинга и могућих накнадних интервенција према животној средини.

Према томе, власништво, управљање и финансирање изградње санитарних депонија чврстог комуналног отпада у суштини (а према законским прописима) је брига локалне управе.

4. Проналажење могућности за продужетак вијека трајања регионалне санитарне депоније „Бријесница“ и изналажење финансијских извора

Пројекат изградње регионалне санитарне депоније у Бијељини дефинисао је изградњу депоније у више фаза. Прва фаза изградње депоније завршена је у новембру 2009. године. Завршетком ове фазе, депонија је почела са радом.

Да би се продужио вијек трајања санитарне депоније, неопходно је приступити наставку изградње следеће фазе депоније. Основни предуслов за овај корак је изналажење финансијских средстава, имајући у виду чињеницу да а остварени приходи на основу обављања основне дјелатности предузећа не обезбјеђују могућност издвајања средстава за наставак инвестиције, предузеће је уз сагласност и гаранције општина оснивача 15.05.2012. године потписало Супсидијарни кредитни споразум о преносу дијела зајма Свјетске банке – Међународне банке за обнову и развој по Другом пројекту за управљање чврстим отпадом.

Менаџмент предузећа је у протеклом периоду, заједно са локалном заједницом, интензивно радио на изналажењу могућности наставка пројекта са циљем продужења вијека трајања регионалне санитарне депоније. Ово је првенствено рађено кроз сагледавање техничких и финансијских могућности изградње постројења за сепарацију отпада на депонији „Бријесница“, као инвестиције која ће служити бољем управљању отпадом, заштити животне средине и дугорочно гледано економски сигурно исплативом пројекту. Поред постројења за сепарацију, у наредном периоду је неопходно изградити постројење за третман процједних вода, као и изградњу нових санитарних хелија на депонији.

Предуслови који се морају створити да би се постројење за сепарацију инсталирало на регионалној депонији „Бријесница“ у Бијељини је доношење законске и подзаконске регулативе која ће

осигурати да амбалажни отпад долази на регионалну санитарну депонију и да су цијене депоновања подигнуте на економски ниво.

Од наведених предуслова донесена је Уредба о амбалажном отпаду, а остали предуслови нису промјењени. Из тих разлога менаџмент ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је мишљења да би поменута инвестиција у овом периоду била нереална са аспекта улагања и да ЈП “ЕКО-ДЕП” доо и локална заједница немају финансијских средстава за ову инвестицију.

Имајући у виду чињеницу да директиве ЕУ налажу обавезну рециклажу комуналног отпада, издвајање секундарних сировина, производњу енергије из обновљивих извода, а све у циљу заштите животне средине и продужења радног вијека санитарне депоније, Пројектом изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ предвиђена је изградња рециклажног центра у оквиру депоније.

ПЛАН КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА

С обзиром да су санитарне депоније сложени грађевински објекти, који се граде дуги низ година, имају дуг вијек трајања и веома су скупи, пројектом је предвиђена фазна изградња, како би се могла лакше обезбједити средства за изградњу појединих фаза депоније.

У оквиру Друге фазе планиране су следеће инвестиције:

- 1) Изградња пречистача процједних вода,
- 2) Привремена санација старог несанитарног одлагалишта,
- 3) Завршетак изградње приступне саобраћајнице, са изградњом заштитног појаса помоћних објеката од поплава, који је наложен водопривредном дозволом,
- 4) Изградња надстрешнице за смјештај и одржавање механизације,
- 5) Проширење одлагалишних капацитета,
- 6) Набавка ровокопача – гусјеничара,
- 7) Изградња постројења за сепарацију комуналног отпада.

Од наведених планираних инвестиција до сада су реализоване: проширење одлагалишних капацитета и набавка ровокопача гусјеничара.

У кратким цртама, овде ћемо навести кратке карактеристике за сваку од наведених инвестиција које ће се реализовати у наредном периоду.

Изградња постројења за третман процједних вода

Главним пројектом предвиђено је да у периоду од 3 године од почетка експлоатације санитарне депоније није неопходно изградити постројење за третман процједних вода, јер су количине процједних вода занемарљиве и могу се системом рецикулације враћати на тијело депоније.

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је изградио систем за рецикулацију, у чијем саставу се налази егализациони базен (резервоар) капацитета 500 м³ и одговарајућим цјевоводима са потисним пумпама. Овај систем је успјешно функционисао у досадашњем периоду експлоатације депоније. Међутим, временом експлоатације депоније повећавају се и количине одложеног отпада, а самим тим се повећавају и количине отпадних вода, које се у догледном периоду морају испуштати у крајњи реципијент.

Водопривредном дозволом број 06-337-17612/09 од 27.11.2009. године, која је издата од стране Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду Републике Српске, наложено је (цитат): „4.1. Да се за вријеме важења водопривредне дозволе поступи у складу са сагласношћу пројектанта на фазну изградњу пројекта санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини, број 04-1137/09 од 26.11.2009. године, односно прати стање – количина оцједних вода и систем рецикулације, и у складу са потребама на вријеме приступи изградњи пречистача отпадних вода.“(завршен цитат)

Водопривредна дозвола издата је сагласно члану 25. Закона о водама, на одређено вријеме, са периодом важења до 27.11.2012. године. За исту је поднесен захтјев за продужење и нова дозвола издата је са роком важења до 30.11.2013. године. Водопривредна дозвола условљена је изградњом пречистача процједних вода.

Због свега горе наведеног, неопходно је приступити изградњи постројења за пречишћавање процједних вода у наредном периоду.

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо планира у 2013. години почети са изградњом пречистача процједних вода, који је неопходан због већ прикупљене веће количине процједне воде коју треба прерадити и испустити у

реципијенте. За врсту технологије прераде процједних вода одлучујуће је то да прерађена вода треба да буде испуштена у реципијенте, у нашем случају у Мајевички ободни канал, што подразумијева и оштрије критеријуме квалитета испуштене воде.

Привремена санација несанитарног одлагалишта

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је у протеклом периоду вршило привремену санацију старог несанитарног одлагалишта на локацији депоније „Бријесница“. Да би се извршила превенција негативних утицаја несанитарног одлагалишта на животну средину, неопходно је урадити нивелацију комплетног простора старог одлагалишта, његово комплетно прекривање инертним материјалом, а у циљу његове привремене санације до обезбјеђења финансијских средстава за његову трајну санацију.

Изградње приступне саобраћајнице

Изградња приступне саобраћајнице, са изградњом заштитног појаса помоћних објеката од поплава наложена је Водопривредном дозволом, издатом од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС. Овом дозволом предузећу је наложено да се приступи рјешавању заштите пратећих објеката од великих вода Мајевичког ободног канала, а што је уско везано са завршетком приступне саобраћајнице, која иде ободом МОК-а.

Изградња надстрешнице за смјештај и одржавање механизације

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је опремљен са веома значајном механизацијом која је неопходна за редовно обављање дјелатности. Механизација ради у веома сложеним условима и изложена је атмосферским утицајима. У циљу продужења вијека трајања механизације и заштите исте, као олакшавања редовног одржавања, прања, сервисирања итд. неопходно је обезбједити адекватан простор за смјештај механизације када није у употреби, као и адекватан простор на коме ће бити могуће вршити адекватно сервисирање и одржавање. У ту намјену се планира изградња једног монтажног објекта, који ће послужити предвиђеној намјени.

Процјењена вриједност капиталних инвестиција

Р.б.	НАЗИВ ИНВЕСТИЦИЈЕ	Процјењена вриједност (ЕУР)	Планирани период реализације
1.	Изградња пречистача процједних вода	500.000,00	2013/14
2.	Привремена санација старог несанитарног одлагалишта	150.000,00	2013/14
3.	Завршетак изградње приступне саобраћајнице, са изградњом заштитног појаса помоћних објеката од поплава, који је наложен водопривредном дозволом	100.000,00	2013/14
4.	Изградња надстрешнице за смјештај и одржавање механизације	30.000,00	2013/14
	УКУПНО:	780.000,00	

У табели су наведене планиране капиталне инвестиције са оквирном процјењеном вриједности. Међутим, стварна вриједност за сваку инвестицију утврдиће се током провођења процедуре јавне набавке.

Финансирање наведених инвестиција вршило би се из средстава зајма Свјетске банке из Другог пројекта за управљање чврстим отпадом у БиХ (Сецонд Waste Манагемент Пројект), а путем Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС.

Изградња постројења за сепарацију комуналног отпада

Имајући у виду чињеницу да директиве ЕУ налажу обавезну рециклажу комуналног отпада, издвајање секундарних сировина, производњу енергије из обновљивих извода, а све у циљу заштите животне средине и продужења радног вијека санитарне депоније, Пројектом изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ предвиђена је изградња рециклажног центра у оквиру депоније.

За изградњу постројења за сепарацију отпада, неопходна су значајна финансијска средства, која ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо не може да обезбиједи из обављања основне дјелатности. Локална заједница као оснивач, такође није у могућности да обезбиједи финансијска средства за ову намјену.

Менаџмент ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је из тих разлога водио интензивне активности на покретању процедуре јавно-приватног партнерства, као једино могућег начина за спровођење ове инвестиције. У том правцу, а у складу са Законом о јавно-приватном партнерству (Сл. гласник РС 59/09), ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је доставио Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС и Министарству финансија РС на почетку ове године приједлог Пројекта јавно-приватног партнерства, са урађеном економском студијом оправданости изградње центра за селекцију комуналног отпада на Регионалној санитарној депонији „Бријесница“ у Бијељини. Ресорно Министарство, као и Министарство финансија су дали позитивно мишљење на Приједлог пројекта, а очекује се мишљење Министарства финансија РС. Приједлог пројекта са позитивним мишљење министарстава достављен је Влади РС која треба да донесе одлуку о покретању поступка јавно-приватног партнерства и исту достави ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо како би органи ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо могли да донесу одговарајуће одлуке и рјешење о покретању поступка јавно-приватног партнерства. Избор јавног партнера вршио би се у складу са законом о јавно-приватном партнерству.

Модел јавно-приватног партнерства

У складу са чланом 10. Закона о јавно-приватном партнерству (Сл. гласник РС 59/09), један од уговорних облика ЈПП је приватна финансијска иницијатива. Приватна финансијска иницијатива је уговорних облик ЈПП у којем приватни партнер финансира, изводи, одржава, руководи јавном грађевинам (постројењем за сепарацију отпада) за потребе јавног сектора, а своје услуге би наплаћивао од пласмана издвојених секундарних сировина на тржишту. Конкретно, у нашем приједлогу модела ЈПП могао би се примјенити већ познати модел ДБФООТ, тј. пројектуј – изгради – финансирај – посједуј – управљај – пренеси, што значи да приватни сектор пројектује, осмишљава, гради, финансира реализацију пројекта ЈПП, управља пружањем услуга и користи јавно добро, које је његово власништво одређен број година (25 година). Истеком уговореног рока, власништво над јавним добро се преноси јавном партнеру без накнаде.

Процјењена вриједност инвестиције јавно-приватног партнерства

Изградња постројења за сепарацију чврстог комуналног отпада има за циљ продужење века депоније, смањење уноса отпада на депонију и увођење технологије раздвајања корисних својстава отпада.

Поред наведеног општег циља реализоваће се и неки специфични циљеви пројекта:

- контролисано одлагање смећа на депонији;
- побољшање еколошке ситуације насељених места у региону;
- смањење загађења ваздуха;

- смањење загађења површина око депоније;
- смањења опасност од експлозија, пожара и осталих ванредних догађаја;
- отварање нових радних места;
- поступање по директивама ЕУ у управљању отпадом и приближавање европским и светским стандардима;
- заштита природних ресурса коришћењем секундарних сировина;
- уштеда у енергији коришћењем секундарних сировина;
- елиминисање увоза секундарних сировина;

Очекивани исход пројекта је продужење века депоније и до 60%, као и остваривање финансијске добити од раздвајања секундарних сировина. Обавезе приватног партнера биле би да обезбједи потребна средства за реализацију овог пројекта у износу од 2.236.600 ЕУР по ценама на дан 01.02.2012. године (из периода израде Студије).

Пројекат би се реализовао јавно-приватним партнерством, у свему према Закону о јавно-приватном партнерству у Републици Српској.

Обавеза јавног партнера у овом пројекту би била:

- обезбеђивање земљишта за изградњу центра са свим потребним дозволама (на основу одлука и сагласности од стране СГ Бијељина);
- обезбеђивање комуналне инфраструктуре;
- довожење укупно сакупљеног отпада на третман у центар.

Процењена вредност постојећег земљишта и изграђене комуналне инфраструктуре приказана је у следећој табели:

ОБЈЕКАТ	ИЗНОС (ЕУР)
Земљиште површине 12.500,00 м ²	76.726,00
Улазно излазна зона са надстрешницом вагом, вагарском и портирском кућицом, канализацијом и септичком јамом	214.554,00
Трафо станица БТС 630(250) и 10 КВ далековод	63.185,00
Транспортни цевовод питке воде и водоводна мрежа	135.299,00
Дренажни канали	32.282,00
Уређење и асфалтирање саобраћајнице и паркинга испред улазне капије	29.370,00
Ограда	142.040,00
УКУПНО:	693.457,00

Обавеза приватног партнера би била улагање 2.236.000 ЕУР у изградњу и опремање постројења за сепарацију чврстог комуналног отпада. Инвестиција би била садржана из три дела: грађевинског, опреме за третман отпада и механизације.

Предложеним моделом сарадње јавно предузеће и приватни партнер би делили нето добит у односу који ће бити прецизно дефинисан кроз процедуру компетитивног дијалога за избор приватног партнера за јавно-приватно партнерство. Пројекат ће се реализовати у целости, без појединачних етапа или фаза реализације.

Закључак

Да би се кренуло у процедуру избора приватног партнера за изградњу постројења за сепарацију чврстог комуналног отпада на Регионалној санитарној депонији „Бријесница“ у Бијељини, неопходно је доношење одговарајућих одлука од стране СГ Бијељина:

- Да се ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо да сагласност на покретање поступка и провођење процедуре избора приватног партнера за јавно-приватно партнерство, у складу са Законом о јавно-приватном партнерству РС,
- Да се одлуком СГ Бијељина омогући приватном партнеру кориштење земљишта неопходног за изградњу постројења за сепарацију чврстог комуналног отпада за период дефинисан Законом о јавно-приватном партнерству,
- Да се приватном партнеру, у складу са позитивним законским прописима у РС издају све неопходне дозволе и сагласности, које су неопходне за рад,
- Да СГ Бијељина неће издати другим субјектима дозволу за сакупљање секундарних сировина и изградњу сортирница на подручју општине Бијељина,
- Да се сав отпад прикупљен на подручју општине Бијељина доведе на Регионалну санитарну депонију „Бријесница“ и стави на располагање приватном партнеру за даљу сепарацију.

С поштовањем,

Директор ЈП “ЕКО-ДЕП” доо

Драгиша Марјановић